

Wie is wijs?

Zondag 19 juli 2026 – overstapdienst, Christus Triumfatorkerk

Voorganger ds. Jaap van den Akker

Lezing: I Koningen 13: 5-15

KOMEN

- Welkom door Luc, Noah en Alex
- Aanvangslied: 'Goedemorgen, welkom allemaal' (Lied 288)
- Moment van Stilte
- Groet Bemoediging
- Kyriegebed door Noah
- Glorialied: 'Komt, laat ons vrolijk zingen' (Hemelhoog 250: 1 en 2)

WOORD

- Aandacht voor de kinderen
Gebed
Verhaal: Eekhoorn en Muis (Toon Tellegen)
Lied: Voor mij is geluk (Lied 783)
- Inleiding op de dienst: wat is wijsheid en wie is er wijs? Interview met Noah, Alex en Luc
 - Wat is voor jou 'wijs-zijn', of wijsheid?
 - Is er een bekend persoon die jij wijs vindt en waarom?
 - is er iemand in je familie of vriendenkring die je wijs vindt en waar je iets van heb geleerd. (En wat heb je dan geleerd en wat heb je daar aan in je leven?)
- Bijbellesing: 1 Koningen 3:5-15: Salomo vraagt God om wijsheid
- Lied: 'Een rijke schat van wijsheid' (Lied 313: 1 en 4)
- Preek

Wie is wijs – dat is het thema van deze dienst.
Wie vindt zichzelf wijs? Wie durft dat te zeggen van zichzelf?
En waarom ben jij dan wijs? Wijzer dan anderen? Wat kan jij wel dat anderen niet kunnen?
En is dat dan wijsheid?
Dat je veel weet.
Dat je goed kunt rekenen?
Dat je de dingen heel mooi kunt zeggen?
Allemaal negens en tienen halen op school, dat is knap en ook erg handig, maar dat je ook wijs?
Kan iemand met een wiskundeknobbel ook zijn eigen band plakken?
Weet iemand die foutloos Nederlands schrijft ook wat hij of zij moet zeggen als ze naast een bed zit waarop een zieke vriend ligt?
Wijs-zijn heeft niet altijd met slim te maken of met handig.
Het heeft ook met liefde te maken en rust. Over de dingen anders doen dan iedereen doet.
Creatief zijn.
Het heeft met een lenige geest te maken.

Daarom eerst maar eens een test. Eens kijken wij er een lenige geest heeft.
Een man werkt op de veertiende verdieping van een groot kantoorgebouw.
's Ochtends neemt hij de lift. Als er geen andere mensen in de lift staan gaat hij naar de zesde verdieping en neem hij voor de rest van verdiepingen de trap naar de 14de.
Als er wél andere mensen in de lift staan, gaat hij meteen naar de 14e verdieping met de lift. 's Avonds, na zijn werkdag gaat helemaal met de lift naar de begane grond.
De vraag is nu, waarom doet deze man dit?
Wie heeft een idee?

Kijk deze man is heel klein. Hij kan met uitgestrekte vinger net bij het knopje van de zesde verdieping in de lift. Als er andere mensen in de lift staan, dan vraagt hij hen om voor hem op het knopje voor de 14de verdieping te drukken. Als hij met de lift naar beneden moet, dan kan deze man natuurlijk makkelijk op het knopje voor begane grond drukken.

Zulke grapjes, zulke raadsels zijn bedoeld om je hersenen een beetje lenig te maken. Hersengymnastiek. Het heet ook wel 'lateraal denken'. *Out of the box* denken. Niet logisch redeneren, maar het creatief van een andere kant bekijken en zo bij de waarheid komen. Bij dit denken gaat het erom dat je ziet waar het op aankomt — waar het omgaat in het leven — met mensen en in de verhouding met God.

Zo zou Wijsheid wel eens meer kunnen zijn dan een nerd of een Einstein zijn. De bijbel zegt daar ook het een en ander over. Waarom is Salomo een voorbeeld voor ons geworden. Wereldberoemd? Omdat hij een goede koning wilde zijn. Geen machtige koning, of een rijke koning, maar een goede koning. Kom daar nog eens om in onze wereld, waar zoveel; leiders vooral rijk en machtig willen zijn. God zei tegen Salomo: “Je mag Me alles vragen wat je wilt. Ik zal het je geven.” Wat zou jij antwoorden als iemand tegen je zei: “Je mag vragen wat je wilt en ik zal het je geven.” Een super dure game computer? Een studio waarin je je eigen TikTok filmpjes kunt maken? Een Formule 1 wagen zodat je op Zandvoort achter Max Verstappen aan kunt scheuren? Nee? Een fatbike dan? Als je alles kunt vragen, dan denk je vaak aan dingen: Geld, een nieuw huis.

Daarom is God ook zo verbaasd dat Salomo iets heel anders vraagt. Salomo zegt: “God, leer mij om goed te luisteren. En leer mij om het verschil tussen goed en kwaad te zien. Hoe moet ik anders dit volk leiden?” Salomo vraagt niet om een nog groter paleis, om een nog groter land om over te regeren. Hij vraagt niet om een groter leger of om hoge belastingopbrengsten en nog meer rijkdom. Hij vraagt om een *luisterend hart*. Zo staat het er letterlijk. “*Here God geef mij een luisterend hart.*” En wat is dan een luisterend hart? Nou dat blijkt wel uit het vervolg van het verhaal. Salomo weet wat goed is voor zijn land. Een eerlijke verdeling van het land en de opbrengst van het land. En koning Salomo weet wat rechtvaardig is. Even verderop staat het beroemde verhaal van de twee moeders die ruzie maken om een kind. Salomo weet te achterhalen wie de echte moeder is. Hoe? Door te ontdekken wie echt van het kind houdt. Wijsheid heeft met liefde te maken. En daarom is Salomo zo beroemd geworden. Allerlei wijze boeken zijn naar hem vernoemd. De Spreuken van Salomo, De Wijsheid van Salomo, en boeken over liefde: Het Hooglied van Salomo.

Zegt je moeder wel eens tegen je: “Wees jij nu maar de wijste?” Als je ruzie hebt met je broertje of je zusje, bijvoorbeeld. Ze bedoelt — hoe erg is het nu dat zij met jou speelgoed speelt, jij kunt toch ook iets anders gaan doen, dan daar ruzie over maken. Precies — wees nu de wijste. Dit is het niet waard om ruzie over te maken. Zo ontdekken we langzaam dat wijs zijn iets anders is dan “slim” of “knap” zijn, of ‘verstand’ van iets hebben. Niet de sterkste wint in de bijbel, maar hij die op God vertrouwd. Kijk maar naar David en Goliath, kijk maar naar Jezus zelf. Een wijze koning is goed voor zijn land en voor zijn volk. Dat valt nog niet mee. Hoe moet je als koning, of als president reageren als er terroristen dood en verderf zaaien in je land? Als er raketten op je worden afgevuurd? Moet je keihard terug

slaan met tanks en bommen? Ik weet het niet, maar het gebeurt wel in Oekraïne, in Libanon, in Iran. Vrede is een moeilijk woord, zo blijkt elke dag. Om vrede te bereiken moet je heel wijs zijn. In de tijd van Salomo was er vrede.

De naam Salomo lijkt niet voor niets op Sjaloem - vrede. Een goede koning, zo zegt de Bijbel, een goede koning speelt niet de baas over zijn volk, die werk samen met de mensen in zijn land. Een wijze koning pakt niet al het geld af van de mensen om er zelf rijk van te worden, nee. Hij verdeelt het geld eerlijk over het land, zodat iedereen te eten heeft, en een huis. Zodat er geen armen hoeven te zijn. Een wijze koning maakt geen vijanden, maar vrienden, zodat er vrede heerst in zijn land.

Ja – wees nu zelf de wijste – dat blijkt ook in de wereld niet makkelijk te zijn.

Kijk maar naar het journaal.

Als je een luisterend hart hebt, dan weet wat de ander nodig heeft.

Als je een luisterend hart hebt, dan hoef je ook niet alles zelf te weten, dan luister je naar wijze raad om je heen. Met elkaar is het makkelijker om wijs te zijn.

Dat geldt niet alleen voor koningen. Dat geldt voor ons allemaal.

Wijsheid is niet de slimste zijn, of winnen met spelletjes. Wijsheid moet je ontdekken. Als je tot God bidt dat krijg je zelden precies waar je om gevraagd hebt, maar vaak ontdek je wel dat je geholpen bent. Dat je kracht hebt gekregen, of er anders tegen aan bent gaan kijken – nieuw inzicht.

Als Jezus in de bijbel een moeilijke vraag gesteld wordt, dan geeft hij eigenlijk nooit antwoordt, hij stelt een vraag terug die je aan het denken zet. Die je dichter bij jezelf brengt en dichter bij God.

Zo leren we anders denken, anders kijken, zo leren we out of the box denken, zo leren we geloven en worden we langzaam wat wijzer.

Zullen we er nog maar eentje doen dan?

Om out of the box te denken?

Komt ie:

Bert en Anneke liggen naar adem happend op de vloer van de slaapkamer.

Het raam staat open en op de vloer ligt een bal, een plas water en gebroken glas. Wat is er gebeurd?

Bert en Anneke zijn twee goudvissen die in een kom op de vensterbank rondzwommen. Toen echter een bal door het raam naar binnen geschoten werd, viel de kom op de grond waarna de vissen op de slaapkamervloer terecht kwamen.

- Muziek: Count on mee – Bruno Mars

OVERSTAPPEN

- Inleiding
- We vullen een rugzak voor onderweg
- Overstapritueel: kraak de code:

1.

 b=z	 -h + -bi	 -b	 +
--	--	--	---

2. Op deze stoel kun je niet zitten (wel staan)

3. 15-18-7-5-12

- Zegen

- Ouders en middelbare scholieren

ANTWOORD

- Dankgebed, voorbeden, stil gebed en Onze Vader
- Collecte

GAAN

- Slotlied: Hemelhoog 679: Heer uw licht en uw liefde schijnen
- Zending en zegen